

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Rol van de zorggraden in de implementatie van geïntegreerde zorg en ondersteuning

Webinar 11/06/2025 – team Eerste Lijn

VOOR WE VAN START GAAN

- Opname webinar en slides ter beschikking nadien

- Vragen worden beantwoord na de presentatie

AGENDA

- ▶ Context & historiek in het kort
- ▶ Rol van de zorgraden
 - Inhoudelijk
 - Praktisch
- ▶ Tour van de zorgraden

Gebruikte afkortingen

GIZO = geïntegreerde zorg en ondersteuning

IFP = interfederaal plan geïntegreerde zorg

ZOCO = zorgcoördinatie

CAMA = case management

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Een klare kijk op de eerste lijn

Een overzicht van verschillende projecten in de eerste lijn
19 juni 2025

Vlaamse Regering

Caroline Gennet
Vlaams minister van Welzijn en
Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
T 02 552 69 00
kubinet.gennet@vlaanderen.be

Aan de zorgraden

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail Kathien Vervoort Kathien.vervoort@vlaanderen.be		telefoonnummer	datum

Goedkeuring conceptnota zorgcoördinatie en casemanagement als bouwstenen voor geïntegreerde zorg en ondersteuning.

Beste voorzitter, coördinator,
Beste bestuurder van de zorgraad,

Op vrijdag 4 april 2025 heeft de Vlaamse Regering de conceptnota "uitwerking van zorgcoördinatie en casemanagement in het algemeen en in het kader van het programma perinatale zorg in het bijzonder, als bouwstenen voor geïntegreerde zorg en ondersteuning" goedgekeurd. Dit past in de beleidsintentie om in te zetten op een geïntegreerde, doelgerichte zorg en ondersteuning en interdisciplinaire samenwerking om de levenskwaliteit van onze burgers verder te verhogen en/of te behouden.

Centraal in deze conceptnota staat de invoering van vergoedbare zorgcoördinatie en casemanagement. Deze elementen worden in eerste instantie en gefaseerd geïmplementeerd binnen de drie prioritaire programma's van het interfederaal plan geïntegreerde zorg: perinatale zorg, kwetsbare personen met in de Vlaamse context bijzondere aandacht voor kwetsbare ouderen en personen met dementie, en obesitas bij kinderen en jongeren. Via deze programma's wil de Vlaamse overheid geïntegreerde zorg en ondersteuning op progressieve wijze structureel verankeren. In een latere fase zou de invoering van vergoedbare zorgcoördinatie en casemanagement progressief verder veralgemeend kunnen worden.

Er ligt dus veel werk op de plank. De Vlaamse Regering zet in op vier belangrijke bouwstenen:

1. Duidelijke rollen en taken: de zorgcoördinator als aanspreekpunt voor het zorgteam en de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood, de casemanager als tijdelijke procesbegeleider.

HET PLAN DE TIJDSLIJN

HET PLAN

VOLGENS 3 INHOUDELIJKE ASSEN

1. Inhoudelijk: hoe de zorg wordt aangeboden wijzigen
 1. Doelgerichte zorg en interdisciplinair samenwerken
 2. Zorgcoördinatie - casemanagement
2. Structureel: de juiste en sterke structuren voor GIZO
 1. Micro: verduurzaming zorgzame buurten, lokale netwerkvorming, brede eerstelijnspraktijken
 2. Meso: Eerstelijnszones & zorgraden, Regionale zorgzones, Vlaams Instituut Voor de Eerste Lijn
 3. Macro: IFP – Samenwerkingsakkoord – Programma's

HET PLAN

VOLGENS 3 INHOUDELIJKE ASSEN

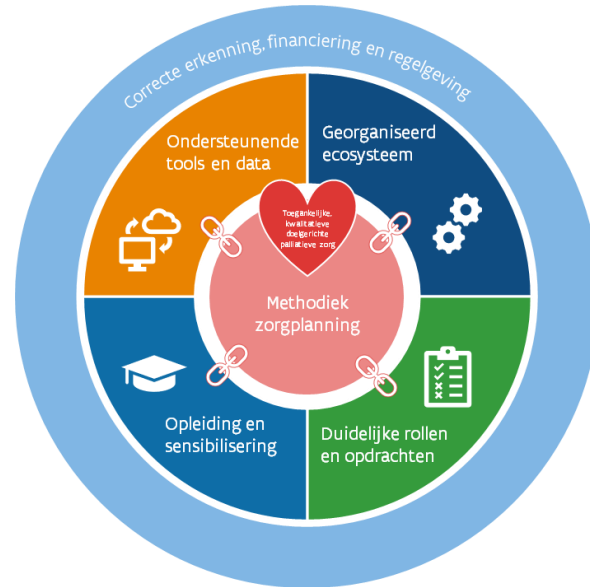
3. Instrumenten : hoe de nieuwe zorgconcepten mogelijk maken

1. Alivia
2. Vlaamse Sociale Bescherming
3. Zorgatlas
4. BelRAI

HET DOEL DE IMPLEMENTATIE VAN...

- ▶ Van reactieve zorg naar zorg die vertrekt vanuit de persoon en wat deze graag wil bereiken!
- ▶ uitgaande van de eigen mogelijkheden en het versterken van deze mogelijkheden.
 - Individuele doelen
 - Maatwerk
 - Regie bij patiënt
- ▶ Een performant, goed voorbereid zorgteam

Rol van de zorgraden

Inhoudelijk

ROL VAN DE ZORGRAAD

NIEUWE BOUWLAAG

Netwerkorganisatie

Datagedreven: detecteren
van lokale noden

Implementator-rol

Netwerkorganisatie

Datagedreven: detecteren
van lokale noden

As is

To be

ROL VAN DE ZORGRAAD

IMPLEMENTATIE

In theorie

Beleidsvisie

Alivia

Financiering
zoco/cama

**In de
praktijk**

Ik werk toch al
doelgericht?

Is dit wel alle moeite
waard?

Ik weet niet zo goed wat ik
moet doen als zorgcoördinator

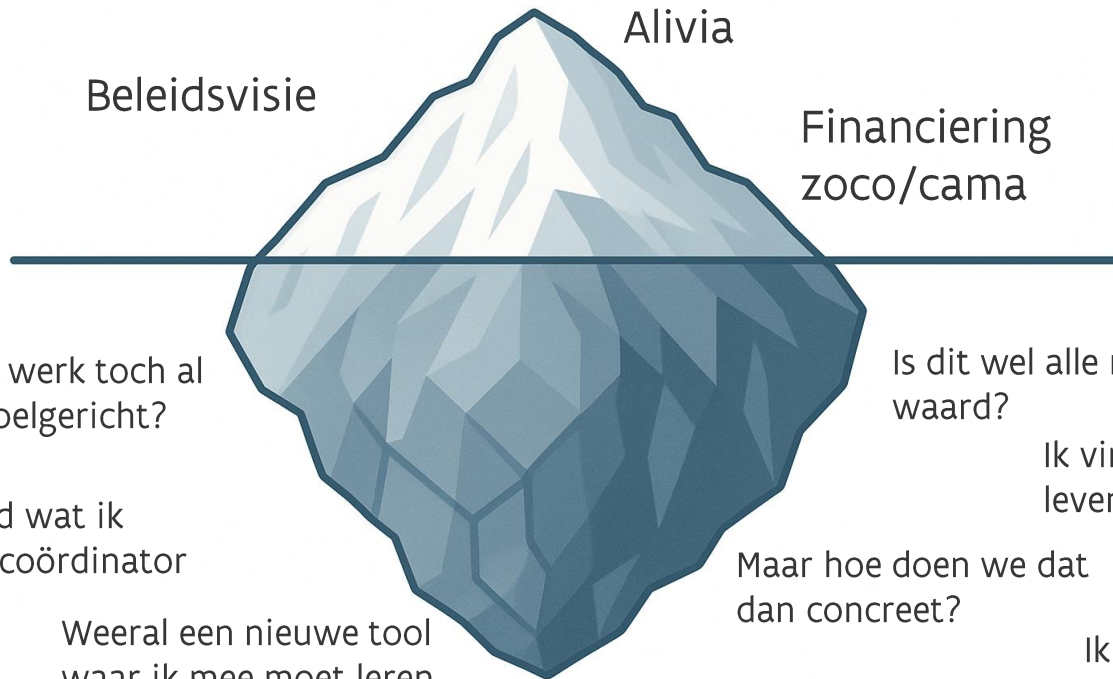
Ik vind het moeilijk om over
levensdoelen te praten

Weeral een nieuwe tool
waar ik mee moet leren
werken....

Maar hoe doen we dat
dan concreet?

Ik heb daar geen tijd voor

Ik kies zelf hoe ik mij
organiseer

ROL VAN DE ZORGRAAD

IMPLEMENTATIE

- ▶ Meer operationele pet opzetten
 - Opsporen struikelblokken en samen zoeken naar oplossingen
 - Inzetten op change management
 - Inspelen op de verschillende methoden van leren (=/= opleiding geven)
 - Opvolging gemaakte afspraken
 - Signaalfunctie naar macroniveau

ROL VAN DE ZORGRAAD

IMPLEMENTATIE

Voeten in de modder

Ter plaatse in gesprek
gaan met lokale actoren

Vinger aan de pols: op
bezoek bij organisaties
of praktijken

Concepten doorvertalen
naar de praktijk

Samen aan de slag

Welke afspraken kunnen
we lokaal maken om
beter samen te werken?

Welke opleidingsnoden
(op alle vlakken) zijn er?

Zit iedereen mee aan
tafel?

Motor voor verandering

Inspirerend verhaal
brengen rond de
meerwaarde van Alivia,
doelgericht
samenwerken etc.

Werken aan lokale
dynamiek

ROL VAN DE ZORGRAAD

IMPLEMENTATIE

Implementator-rol = zorgen dat iets landt
=> opvolgen gemaakte afspraken, detecteren opleidingsnoden, aan de slag met struikelblokken,

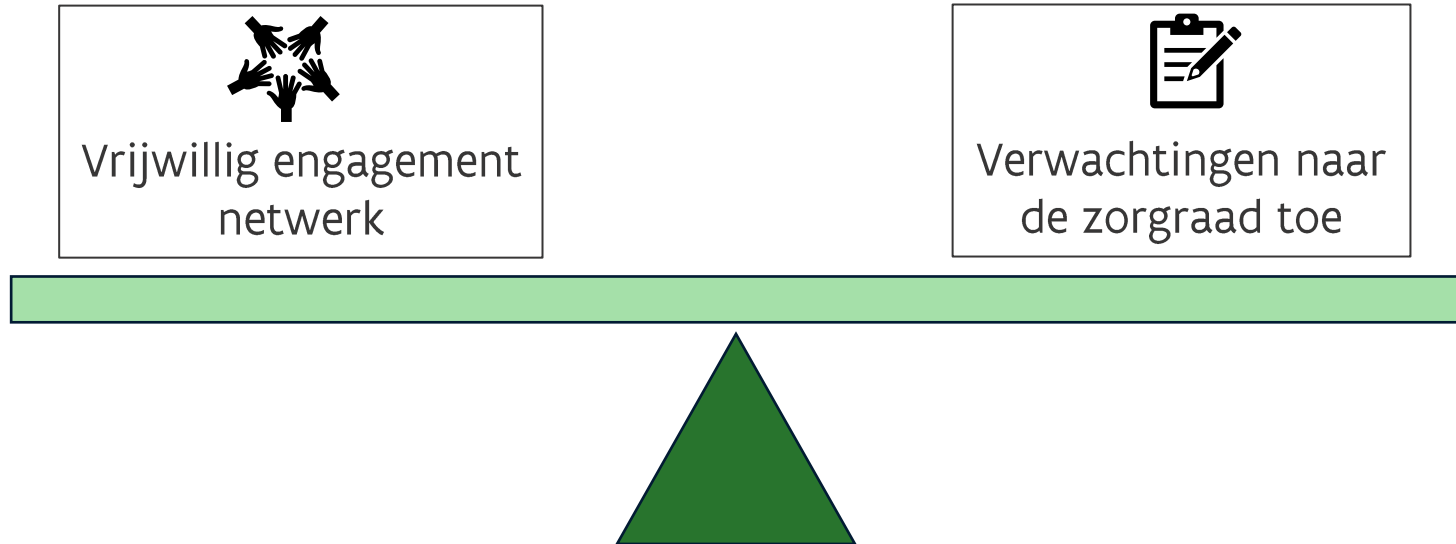
Netwerkorganisatie: connecteren en verbinden, tot gedragen en collectieve (expliciete) prioriteiten komen, netwerkpartners voeren uit

Datagedreven aanpak: detecteren van noden, op basis van een omgevingsanalyse

ROL VAN DE ZORGRAAD

VERSUS SLAGKRACHT VAN DE ZORGRAAD

ROL VAN DE ZORGRAAD SPECIFIEK VOOR ZOCO/CAMA

- ▶ Ambassadeursrol
- ▶ Bekendmaken aanbod case managers
- ▶ Bekendmaken opleidingsmogelijkheden tot case manager

- ▶ Zelf opleiding geven
- ▶ Organisatie van het aanbod aan case managers
- ▶ Zelf de rol van case manager opnemen als er problemen zijn binnen bepaalde zorgteams

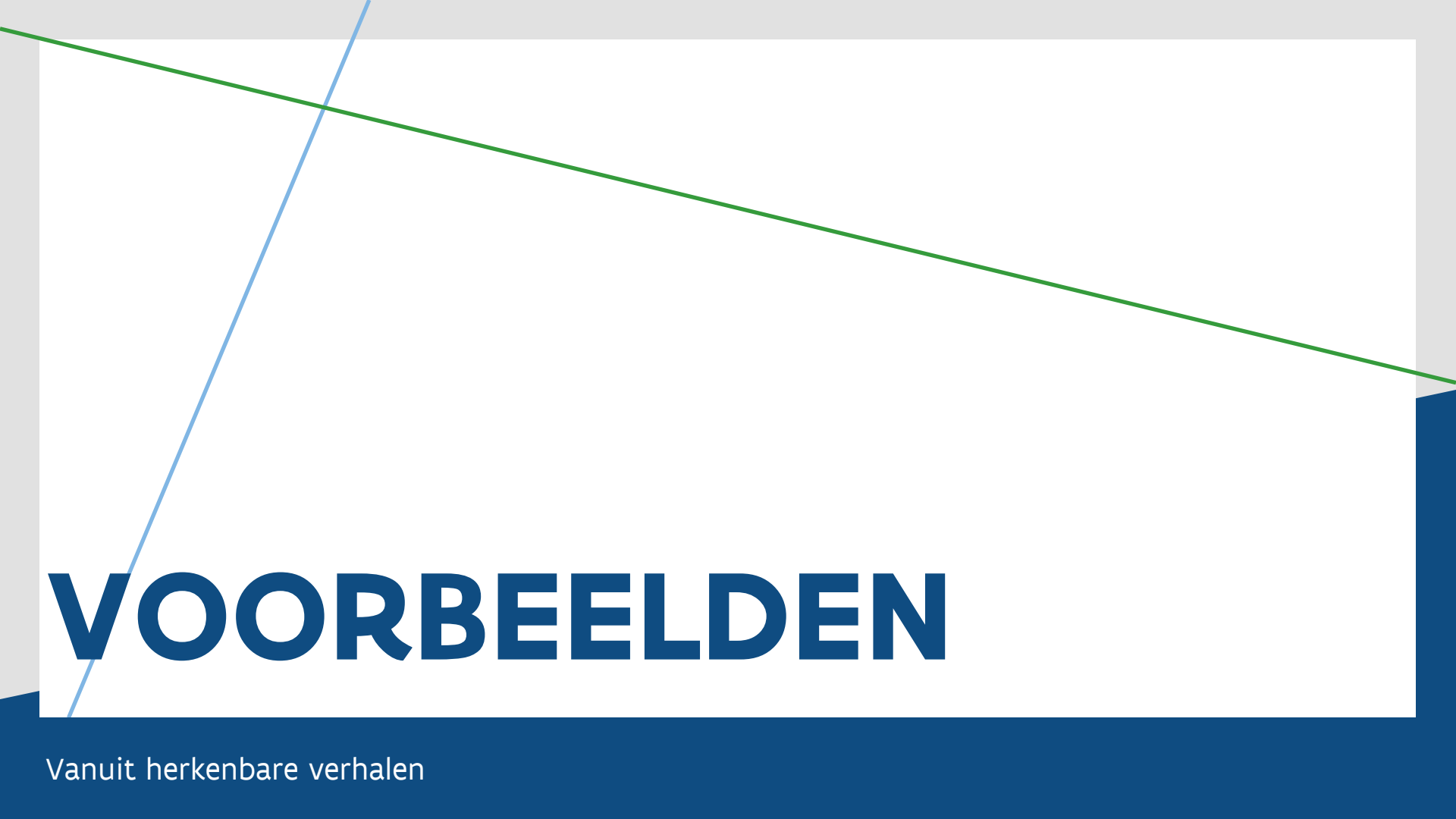
ROL VAN DE ZORGRAAD SPECIFIEK VOOR ALIVIA

- ▶ Ambassadeursrol
- ▶ Bekendmaken Alivia, de meerwaarde en de onderliggende methodiek van doelgericht samenwerken

- ▶ Helpdeskfunctie bij technische problemen, inlogproblemen of andere zaken

VOORBEELDEN

Vanuit herkenbare verhalen

VOORBEELD: TRANSITIECOACHES

OPSTART ZORGRADEN

- ▶ Veranderteams en veranderfora vertaalden algemene beleidsvisie naar lokale visie
 - Met veel onduidelijkheid, geen receptenboek
 - Transitiecoaches: principes bewaken, methodieken aanreiken, tijd bewaken, signaleren, expertise verbinden, team versterken, proces begeleiden, draagvlak creëren
- ▶ 60 functionerende zorgraden
 - Groot draagvlak en breed netwerk aan boord
 - Die verschil maken op het terrein

Vijf leidende vragen:

- a) Waarom moeten wij iets veranderen?
- b) Waarom bestaan wij als eerstelijnszone?
- c) Waarvoor staan wij als eerstelijnszone?
- d) Welke kernopdrachten moeten wij georganiseerd krijgen?
- e) Vanuit welke leidende principes zien wij iedereen binnen onze eerstelijnszone samenwerken?

VOORBEELD: VACCINATIECAMPAGNE COVID-19 CRISIS

- ▶ Duidelijke beleidslijn: vaccinatiegraad populatie 70%
- ▶ Via vaccinatiecentra door zorgraden doorvertaald op niveau van de doelgroepen
 - Betrokken partners rond de tafel
 - Duidelijke afspraken
 - Opvolging
- ▶ Zorgraad en de beleidsmedewerkers hebben hier een essentiële rol gespeeld in het “implementeren” van de doelstelling

ROL VAN DE ZORGRADEN

Praktisch

RANDVOORWAARDEN

- ▶ Nood aan duidelijkheid rond evaluatie
 - Hoe wordt de implementatie geëvalueerd?
 - Proces vs. output/outcome
- ▶ Nood aan fijnmazige en recente data
 - In kaart brengen lokale noodzaak
 - Opvolgen doeltreffendheid
 - Evaluatie eigen inspanningen

Data uit Alivia?

RANDVOORWAARDEN

ONDERSTEUNING DOOR VIVEL

- ▶ Nieuwe rol vraagt ondersteuning door VIVEL
 - Methodieken en frameworks (opleiding)
 - Voeten in de modder (coaching)
 - Gericht op noden zorgraden
 - × Zal gradueel groeien en aangepast worden
- ▶ VIVEL dé opleidingspartner van de zorgraden

VERWACHTINGEN OMGEVINGSANALYSE EN MEERJARENPLAN

1. Omgevingsanalyse

- Cfr. Brief van de minister in april
- Aandacht voor de drie programma's

2. Meerjarenplan

- GIZO als belangrijke beleidslijn - zorgraden als motor voor implementatie
- Programma's uit IFP als prioritaire werf, in doorvertaling naar lokale noden
- Reflectie in meerjarenplan

NETWERKORGANISATIE VS IMPLEMENTATIE-ROL

- ▶ Geen harde transitie, waarbij de huidige manier van werken volledig wordt stopgezet
 - Netwerkfunctie en “elkaar (leren) kennen” is essentieel om naar een goede implementatie te kunnen gaan
 - Lokaal draagvlak: geen abrupte veranderingen
 - Zorgraad:
 - × Kans om te groeien in rol
 - × Leren van elkaar samen met VIVEL

TIJDSLIJN

► Opstartfase (2026)

→ Transitieperiode

→ In samenwerking VIVEL

× Ervaringen implementatiecoaches perinataal programma

× Ervaringen pilootproject Alivia in de woonzorgcentra

► Evaluatie en consolidatie (2027-2028)

→ Groeitraject

Tour van de zorgraden

PRAKTISCH

- ▶ Alle momenten ingepland – waarvoor dank!
- ▶ To do indien nog niet gebeurd
 - Doorsturen offerte zaal (tenzij VAC) + catering
 - Doorsturen moderatoren/verslaggevers
- ▶ Eén maand op voorhand: deelnemerslijst doorsturen

Oefensessie: donderdag 4 september, vanaf 14u, in Brussel

INHOUDELIJK

1. Toelichting vanuit het Departement Zorg

- Waar willen we naartoe?
- Waar staan we nu?

2. Gesprek met het brede netwerk

- Wat kan de meerwaarde van GIZO zijn voor de zorg? Hoe gaan we aan de slag om GIZO te implementeren?
- Welke ervaring hebben we al? Welke kansen en uitdagingen zien we op ons pad? Hoe zorgen we voor een gedragen verhaal, waarbij iedereen rond de tafel zit?
- Leven de thema's uit het IFP in onze regio? Met welke lokale noden zouden we hiervoor aan de slag kunnen?

Goed inzicht nodig over uitdagingen in de regio om hiermee aan de slag te gaan: belang omgevingsanalyse!

DOELSTELLINGEN

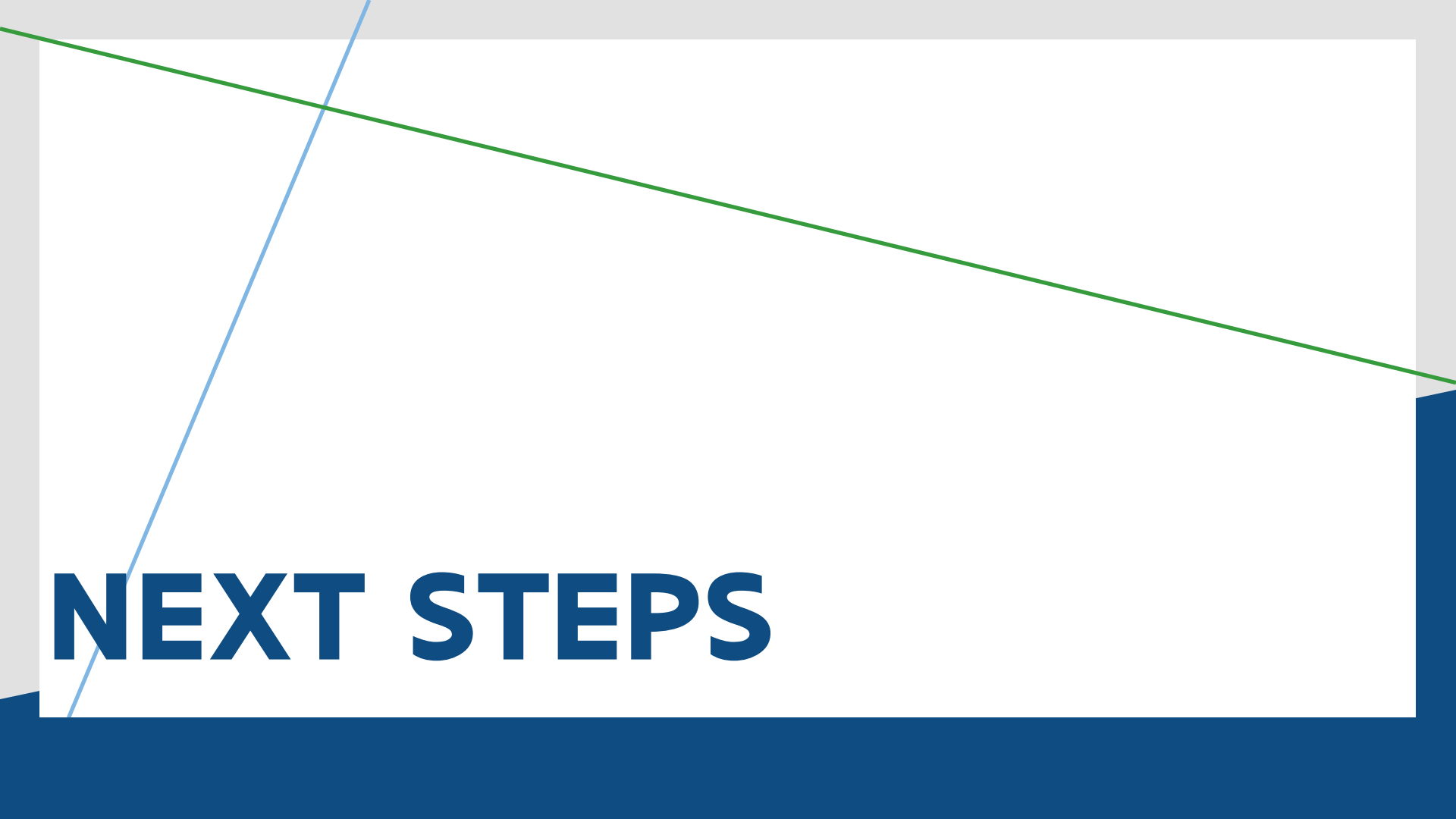
Er is een start gemaakt van het brede verhaal rond GIZO dat in jullie ELZ geschreven zal worden

Evenwicht vinden tussen de programma's uit het IFP, Vlaamse beleidslijnen en lokale noden

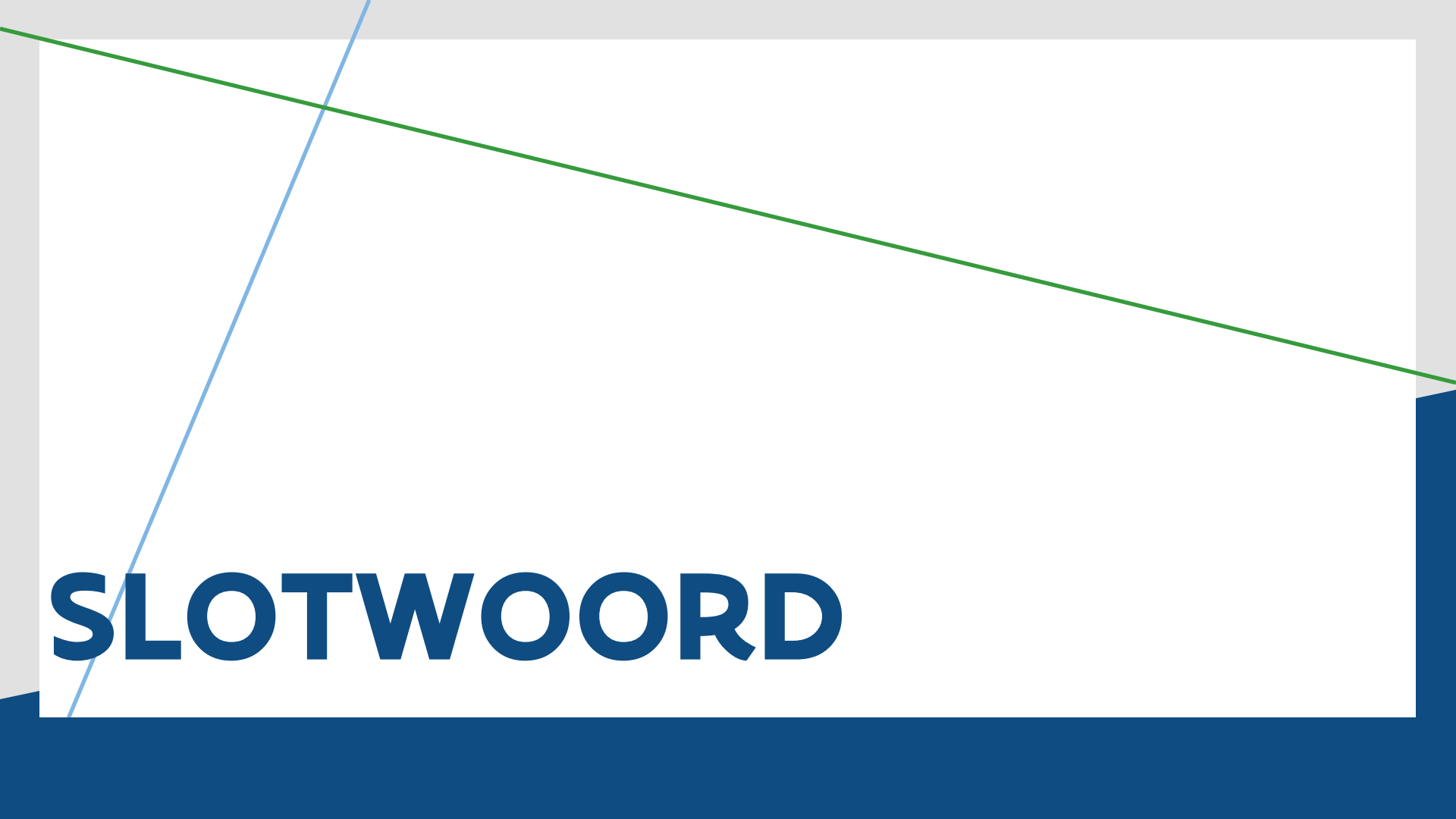
Er is input en gespreksstof vergaard om het meerjarenplan verder vorm te geven

NEXT STEPS

NEXT STEPS

- ▶ Omgevingsanalyse en gesprekken met partners
 - Aandacht voor de drie programma's
- ▶ Voorbereiding meerjarenplan
 - Keuzes maken is noodzakelijk
 - GIZO als belangrijke beleidsprioriteit
- ▶ Dry run lokale sessies 4 september

SLOTWOORD

DE ORGANISATIE VAN HET MESONIVEAU

- ▶ Hoge complexiteit, transitieperiode
- ▶ Mesostructuren zijn onontbeerlijk
- ▶ Zorgraden als neutrale gids naar lokale actoren om naar GIZO te evolueren
- ▶ Generieke lijnen uitlichten in de veelheid aan taken en projecten

VRAGEN UIT DE CHAT

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

eerstelij@vlaanderen.be

DEPARTEMENT
ZORG

zorg@vlaanderen.be - [departementzorg.be](https://www.departementzorg.be)